

Samenwerkend Toezicht Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Uitkomsten verbeterpunten toezichtonderzoek Eindhoven

Aanpak: WIJ Eindhoven

Juni 2015

Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) verstaat onder een gezin met geringe sociale redzaamheid een gezin met chronische problemen op meerdere leefgebieden (minimaal vier), waarvan de ouders niet in staat zijn deze problemen zelf op te lossen.

Kinderen van dat gezin lopen hierdoor permanent risico's en/of ondervinden problemen. Het gezin kent vaak een historie van – vastgelopen – hulpverleningstrajecten die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

- Gezin: omvat één of meerdere ouders, één of meerdere kinderen;
- Chronisch: de problematiek is blijvend, maar kan wel in intensiteit fluctueren;
- Leefgebieden: gezin, wonen, werk, inkomen, gezondheid, onderwijs en veiligheid.

Inleiding

In 2013 heeft STJ in Eindhoven de WIJeindhoven aanpak en de casus-regie en gezinscoaching aanpak op beleidsniveau getoetst aan de hand van het toetsingskader GGSR. Inmiddels is de werkwijze in de gemeente Eindhoven gewijzigd in die zin dat de aanpak casusregie en gezinscoaching is opgenomen in de werkwijze van de WIJeindhoven aanpak. In dit onderzoek heeft STJ dan ook de verbeterpunten binnen de WIJeindhoven aanpak bekeken.

Het toetsingskader GGSR bestaat uit vijf thema's voor verantwoordelijke zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Ontwikkeling 2014

Op 21 januari 2015 heeft de gemeente aan STJ gepresenteerd op welke wijze de verbeterpunten uit de factsheet *Uitkomsten toezichtonderzoek Eindhoven* van november 2013 op beleidsniveau zijn opgepakt. De rapportage aan STJ heeft plaatsgevonden in de vorm van een gesprek over de ontwikkelingen in de gemeente en een interview gericht op de verbeterpunten. Daarnaast hebben inspecteurs vanuit STJ eind september 2014 in totaal drie overleggen van WIJteams in verschillende wijken bijgewoond. Daarna is er een gezamenlijk gesprek geweest tussen leidinggevendenden vanuit WIJeindhoven, beleidsmedewerker van de gemeente Eindhoven en de betrokken inspecteurs.

Door de gemeente Eindhoven zijn voorafgaand aan het gesprek van 21 januari 2015 beleidsdocumenten beschikbaar gesteld aan de inspecties. Dit betreft de documenten: 'WIJeindhoven, transformatie van het sociaal domein, stand van zaken en vervolgagenda' d.d. november 2013, 'Projectplan Toegang en Escalatie Escalatiekanaal' d.d. 10 september 2014, 'Projectdefinitie Toegang en Escalatie' d.d. 21 juni 2014 en 'Inrichting Gemeentelijk De-escalatie Team-Lab d.d. 7 december 2014.

De aanpak WIJeindhoven is in september 2012 gestart. De aanpak is bedoeld voor iedere burger in Eindhoven en richt zich dus niet uitsluitend op multiprobleemgezinnen. Inmiddels zijn de WIJteams over heel Eindhoven uitgerold waardoor er op dit moment 10 WIJteams in de gemeente actief zijn.

WIJeindhoven vormt de transformatie van het Sociale Domein:

- van aanbodgericht naar vraaggericht;
- van multidisciplinair naar integraal;
- van stedelijk naar wijkgericht.

In deze aanpak wordt preventief te werk te gegaan, dicht bij de burger. Daarbij wordt in eerste instantie de 'basisstructuur' voor het gezin op orde gebracht. De basisstructuur kent een aantal onderdelen die voor alle jeugdigen en hun ouders toegankelijk zijn, zoals eigen kracht conferenties, Triple P, Homestart-Doorstart en maatjesproject. Personen/gezinnen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf zaken op te pakken (eigen kracht) of samen met anderen (samenkracht, mantelzorg, vrijwilligerswerk etc.). Indien er professionele inzet nodig is, dan is er een generalisten-team in de wijk. Het uitgangspunt is '1 gezin, 1 plan en 1 contactpersoon'. Alleen indien het echt nodig is, wordt gespecialiseerde hulp ingezet.

Per 1 januari 2015 is het 'Gemeentelijk De-escalatie Team' gestart. Deze aanpak sluit aan op de WIJteams. Het escalatieteam is er voor geëscaleerde casussen die (tijdelijk) het niveau van de generalist in de WIJteams overstijgen. Alle bijzondere zaken die meer vragen dan dat het WIJteam op dat moment kan bieden worden in dit team besproken en indien nodig aangepakt. Er is besloten om geen specifieke doelgroepgebonden teams te maken maar wel een algemeen werkend escalatieteam. Geëscaleerde casussen van gezinnen met geringe sociale redzaamheid komen zodoende ook voor deze aanpak in aanmerking.

STJ heeft in 2015 niet de volledige aanpak WIJeindhoven getoetst aan de hand van het GGSR toetsingskader.

Het overzicht op de volgende pagina geeft weer of de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt, en zo ja, op welke wijze dit is gebeurd. Dit overzicht gaat alleen in op de verbeterpunten die STJ in 2013 heeft benoemd, de punten waarop de aanpak al in 2013 een ✓ scoorde zijn niet opnieuw getoetst.

Uitkomsten verbeterpunten

Samenwerking		
Indicator	2013	2014
Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de aanpak.	X Er zijn nog geen formele samenwerkingsafspraken gemaakt, de participerende organisaties detacheren teamleden momenteel via een 'om niet' constructie. Vanuit de wijkteams waar alle partijen vertegenwoordigd zijn worden afspraken gemaakt. Inmiddels participeren meer dan 12 organisaties.	✓ In het document 'Wijeindhoven, transformatie van het sociaal domein' zijn de kaders van de nieuwe werkwijze vastgelegd. Er is een gezamenlijke methodiekbeschrijving en een registratiesysteem. Een projectorganisatie zorgt voor een nieuwe stichting in 2015 waarin de WIJteams ondergebracht zijn. Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de opzet en werkwijze van het gemeentelijk De-escalatie Team. De kennis van diverse partijen (zoals jeugd-GGZ en Ivb) wordt bij de WIJteams ingezet door middel van een expertiseschil. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden met onderwijs en gezondheidscentra.

Continu		
Indicator	2013	2014
Netwerkpartners zorgen voor beschikbaarheid van zorg en ondersteuning voor de gezinnen binnen de aanpak.	X Er zijn geen afspraken gemaakt om te voorkomen dat gezinnen binnen de aanpak moeten wachten op zorg en ondersteuning. Volgens een netwerkpartner worden in de praktijk zaken direct vanuit de buurtteams opgepakt.	✓ Inmiddels zijn de WIJeindhoventeams in alle wijken actief. In de praktijk worden gezinnen indien nodig direct vanuit de WIJteams opgepakt. Opschaling naar het gemeentelijk De-escalatie Team is mogelijk bij geëscaleerde situaties. De gemeente heeft contracten afgesloten voor de inzet van gespecialiseerde zorg voor o.a. gezinnen met geringe sociale redzaamheid.